

Yksityisalojen Esimiehet ja Asiantuntijat YTY ry

YTYn

Hallitusohjelmatavoitteet

2023–2027

Kohti 80 prosentin työllisyysastetta

Hyvinvointi syntyy tekemästämme työstä. Hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitäminen edellyttää korkeaa työllisyysastetta, vahvaa talouskasvua ja korkeaa työllisyyttä. Kestävyyssvaje, työikäisen väestön määrän väheneminen ja pohjoismaisittain alhainen työllisyysaste kaipaavat ratkaisuja.

Ikääntyvässä Suomessa on entistä tärkeämpää, että mahdollisimman suuri osa kaikista työikäisistä ja -kykyisistä on töissä. Koko hyvinvointiyhteiskunnan idea ja rahoitus perustuu tähän. Tämän hallituskauden ykköstavoitteena pitää olla yli 80 prosentin työllisyysaste.

Politiikan toimien pitää tukea tätä työllisyystavoitetta. Työllisyysasteen yhden prosenttiyksikön nousu työllisyysasteessa parantaa meidän alijäämäistä julkista talouttamme vajaalla miljardilla eurolla.

YTYn päätavoite hallituskaudelle 2023–2027

Työllisyysasteen nostaminen 80 prosenttiin

Hallituskauden välitavoitteet

- ✓ Koko osaamisketju kuntoon; peruskoulusta eläköitymiseen
- ✓ TKI-panostukset nostetaan 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta
- ✓ Työn verotusta kevennetään kaikissa tuloluokissa
- ✓ Sosiaaliturvaa uudistetaan kannustavalla ja kestäväällä tavalla
- ✓ Julkinen talous saatetaan tasapainoon

Koko osaamisketju kuntoon

- ✓ Peruskouluun on panostettava lisää resursseja
- ✓ Jokaiselle nuorelle vähintään toisen asteen tutkinto
- ✓ Jatkuva oppiminen edellyttää uudenlaista tarjontaa ja verokannustimia

Tulevaisuuden kilpailukyky perustuu osaamiseen. Tulevaisuudessa työ vaatii tekijöiltään yhä korkeampaa koulutusta, osaamista ja jatkuvaa oppimista.

Osaamiseen panostaminen on investointi tulevaisuuteen. Peruskoululle on tarjottava riittävät resurssit, jotta jokainen nuori saa riittävät luku- ja kirjoitus- ja matemaattiset taidot sekä edellytykset toisen asteen opintoihin.

Tavoitteena on, että kaikki oppilaat suorittavat vähintään toisen asteen tutkinnon ja vähintään puolet nuorista ikäluokista korkeakoulututkinnon. Tavoitteen saavuttamiseksi

koulutusmääriä on edelleen kasvatettava ja lisäysten rahoitus turvattava. Koulutuksen laatu ei saa heikentyä koulutusmäärien kasvun kustannuksella.

Jatkuvaa oppimista tarvitaan työllisyyden nostamiseksi. Jatkuva oppiminen vaatii toteutuakseen paitsi uudenlaista koulutustarjontaa, myös rahoitusratkaisuja, verokannustimia sekä joustoja työelämässä.

Säädetään työntekijälle vahvempi oikeus päivittää omaa osaamista työajalla ja tehdään työnantajan kustantamasta työntekijän kouluttautumisesta verovapaa henkilöstöetu. Pilotoidaan osaamissetelin tai osaamistilin käyttöä osana jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen toimintaa.

Kehitetään avoimen yliopiston ja ammattikorkeakoulun palveluita avaamalla kurssitarjontaa niin, että jatkossa korkeakoulujen kursseja voisi suorittaa laajemmin myös ilman tutkinto-opiskelijan statusta.

Kasvutoimet ja elinkeinopolitiikka

- ✓ Nostetaan TKI-panostukset neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta
- ✓ Puututaan liikenteen infrastruktuurin korjausvelkaan
- ✓ Parannetaan yksityisyritysten toimintaedellytyksiä

Tulevaisuuden työ vaatii enemmän osaamista, sillä korkea lisäarvoa tuottavien elinkeinojen merkitys kasvaa. Suomi menestyy panostamalla ihmisten koulutukseen, tutkimukseen, tuotekehitykseen, uusiin ideoihin ja innovaatioihin.

Kestävän kasvun vahvistamiseksi pitää panostukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin nostaa neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Suomen TKI-politiikan pitää ohjata vihreään siirtymään. Kestävä kasvu nojaa yhteiskunnan sähköistymiseen, joten Suomen pitää varmistaa edellytykset puhtaan sähköntuotannon moninkertaistumiseen. (Edistetään pienydinvoimaloiden kehittämistä kustannuskilpailukykyisiksi erityisesti kaupunkien sähkön ja lämmön tuotantoon.)

Kehitetään valtakunnallinen liikenteen perusinfrastruktuuri vastaamaan tarpeita, erityisesti liikenteen solmukohdissa. Varmistetaan kauppamerenkulun toimintaedellytykset ja koko Suomea kattavan ilmailualan kilpailukyky. On muistettava, että myös henkilöstö on osa Suomen infraa. Liikenteen turvallisuudessa maalla, merellä ja ilmassa eri tahojen työntekijöiden osaaminen on keskeistä huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta. Tästä syystä osaamisen taso kaikilla osa-alueilla on jatkossakin pidettävä korkeana.

Kannustetaan yrittäjyyteen huolehtimalla yrittäjien turvasta. Otetaan käyttöön työttömyysturvassa yhdistelmävakuutus, jotta kaikki työ tulee huomioiduksi työssäoloehtoon ja siten siirtymät työn eri muotojen välillä tulevat sujuvammiksi. Tuetaan siirtymistä yksityisyrityksestä työnantajayrittäjäksi helpottamalla ensimmäisen työntekijän palkkaamista.

Työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa pitää lisätä huomattavasti sekä parantaa maahanmuuttajien kotoutumista, kieliopetusta ja työllistymistä.

Kannustava verotus

- ✓ Kevennetään työn verotusta kahden hallituskauden mittaisella ohjelmalla
- ✓ Maakuntaveroa ei oteta käyttöön
- ✓ Saatetaan julkinen talous tasapainoon

Työllisyysasteen nostamiseksi on työn tekemisen oltava nykyistä kannattavampaa. Työn verotuksen alentaminen kaikissa tuloluokissa kannustaa työn tekemiseen sekä tukee ostovoimaa ja talouskasvua. Sosiaaliturvaa sekä työttömyysturvaa tulee kehittää niin, että työn vastaanottamiselle on aina myös taloudelliset kannusteet.

Suomen pitää olla houkutteleva toimintaympäristö korkeaan osaamiseen perustuvalla, suurta lisäarvoa tuottavalle yritystoiminnalle. Tarvitsemme uudistetun verojärjestelmän, joka edistää talouden kasvukykyä, työllisyysasteen nousua, tuottavuutta ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.

Työn verotuksen keskeisin ongelma on ansiotulojen kireä progressio. Rajaveroaste nousee 50 prosenttiin jo 4 300 euron kuukausiansioilla eli 53 000 euron vuositulolla.

Toteutetaan asteittain kahden hallituskauden mittainen ohjelma, jolla verotuksen rakenteen painopistettä siirretään työn verotuksesta muihin veromuotoihin. Kevennetään ansiotulojen verotusta kaikissa tuloluokissa. Korkein rajaveroaste lasketaan viiteenkymmeneen prosenttiin ja solidaarisuusveroista luovutaan. Verouudistus tehdään kustannusneutraalisti. Verokertymän aleneminen rahoitetaan laajentamalla ja tiivistämällä veropohjaa. Tarvittaessa veronkorotukset kohdistetaan ensisijaisesti ympäristö- ja haittaveroihin sekä tarpeen vaatiessa lisäksi kulutusveroihin.

Julkisen talous on saatettava tasapainoon, sillä talouden kestävyys ja liikkumatila on varmistettava tulevien kriisien varalta. Emme voi jättää nuorille liian suurta velkataakkaa. Vain sellaiset julkiset menolisäykset ovat perusteltuja, jotka ovat taloutta kasvattavia investointeja tulevaisuuteen.

Katetaan uusien hyvinvointialueiden tuottamat palvelut valtion rahoituksella. Maakuntaveroa ei oteta käyttöön.

Kannustava sosiaaliturva

- ✓ Uudistetaan sosiaaliturvaa kannustavammaksi kestäväällä tavalla, säilyttäen syyperusteisuus
- ✓ Pidetään kiinni nykyisestä kassaperusteisesta ansiosidonnaisesta turvasta
- ✓ Vaalitaan sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta työeläkejärjestelmässä

Osaamisen kehittäminen ja työkyvyn ylläpito ovat keskeisiä toimia työllisyyden edistämässä ja työurien pidentämisessä. Työttömyysjaksoja lyhennetään purkamalla kannustinloukkuja esimerkiksi niin, että työttömyyspäiväraha määräytyy työttömäksi jääneen työhistorian pituuden mukaan. Samalla luovutaan ansioturvan taitteesta.

Tulevassa sosiaaliturvauudistuksessa työnteon, työllistymisen ja osallisuuden vahvistamisen pitää olla uudistuksen lähtökohdana niin, että se kannustaa työhön ja työn vastaanottamiseen paremmin kuin nykyisin.

Oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoa lisätään. Työnteon pitää olla aina taloudellisesti kannattavaa, vaikka sosiaaliturvan osuus pienenee tulojen lisääntyessä. Sosiaaliturvauudistuksessa säilytetään etuuksien syyperusteisuus ja osittainen tarveharkintaisuus.

Ansiosidonnainen sosiaaliturva, eli niin sanottu kassajärjestelmä sekä työeläkejärjestelmä jätetään valmisteltavassa sosiaaliturvauudistuksessa tarkastelun ulkopuolelle. Kassaperusteinen järjestämistapa turvataan uudistuksessa sillä kassat tuntevat pystyvät parhaiten palvelemaan jäsenkenttäänsä.

Työeläkejärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti nykyisten periaatteiden pohjalta. Järjestelmän kehittämisessä otetaan erityisesti huomioon sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus, järjestelmän rahoituksen kestävyys sekä työkyvyn tukeminen ja työurien pidentäminen nostamalla eläkeikää. Yrittäjien eläketurvaa kehitetään niin, että alivakuuttaminen poistuu.

Uudistuva ja hyvinvoiva työelämä

- ✓ Uudistetaan työturvallisuuslaki työhyvinvoinnin parantamiseksi ja työurien pidentämiseksi
- ✓ Parannetaan etätyöskentelyyn liittyvää työsuojelua
- ✓ Edistetään työelämän tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Nykyinen työturvallisuuslaki on säädetty fyysisen työn lähtökohdista, eikä se ota riittävästi huomioon työnteon muotojen moninaistumista. Työturvallisuuslaki uudistetaan haitallisen psykososiaalisen kuormituksen ennaltaehkäisemiseksi ja henkisen työkyvyn tukemiseksi.

Työturvallisuuslain uudistuksessa täsmennetään lisäksi väkivaltaa ja sen uhkaa sekä häirintää koskevia säännöksiä. Lisäksi tiukennetaan työnantajan velvollisuutta ennaltaehkäistä häirintää, seksuaalista häirintää ja epäasiallista kohtelua sekä viipymättä puuttua niihin.

Ylemmille toimihenkilöille säädetään lakisääteinen oikeus valita heitä edustava työsuojeluvaltuutettu riittävän työsuojelun varmistamiseksi.

Henkisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukeminen sisällytetään lakisääteiseen työterveyspalveluun. Työterveyshuollon yhteistoiminnassa sovitaan mielenterveyttä tukevista palveluista ja oikeudesta lyhytpsykoterapiaan työterveyshuollon kautta.

Lisääntynyt etätyöskentely sekä uudet digitaaliset välineet ovat lisänneet työhön sidonnaisuutta. Tämä merkitsee uudenlaisen työsuojelun tarvetta. Lainsäädännössä täsmennetään työntekijän oikeutta irtautua työtehtävistä ja olla digitaalisesti tavoittamattomissa työajan ulkopuolella. Työtapatuormalain soveltamisalaa laajennetaan etätyössä tapahtuviin tapaturmiin, jotta siinä on vastaava turva kuin lähityössä. Lisäksi matka-ajan korvaus ja työssä matkustavien työntekijöiden palautuminen ja riittävä lepoaika turvataan paremmin lainsäädännössä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat perus- ja ihmisoikeuksia, ja ne lisäävät myös hyvinvointia työelämässä. Täsmennetään lainsäädäntöä siten, että raskaus- ja perhevapaa eivät ole perusteltuja syitä olla tekemättä tai jatkamatta määräaikaista työsopimusta. Perhevapaalta palaaville työntekijöille säädetään korotettu irtisanomissuoja, joka suhteutetaan perhevapaan pituuteen vanhempainvapaan päättymisestä lukien.

Hyväksytty YTYn hallituksessa 20.10.2022

YTYn hallitusohjelmaavoitteet perustuvat Akavan hyväksytyihin hallitusohjelmatavoitteisiin 2023–2027.